

DE ZOOGENAAMDE
ONTVOOGDING VAN HET
INLANDSCH BESTUUR

J. M. PIETERS

DE ZOOGENAAMDE ONTVOOGDING
VAN HET INLANDSCH BESTUUR

N.V. v/h G.C.T. VAN DORP & CO.
DJAKARTA

8 N E A P F C K
..... R *2110*

IX. 2247.
D
344.099
Pie
Z

DE ZOOGENAAMDE ONTVOOGDING VAN HET INLANDSCH BESTUUR

PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD VAN
DOCTOR IN DE RECHTSGELEERDHEID AAN
DE RIJKSUNIVERSITEIT TE LEIDEN, OP
GEZAG VAN DEN RECTOR MAGNIFICUS
DR. J. HUIZINGA, HOOGLEERAAR IN DE
FACULTEIT DER LETTEREN EN WIJSBE-
GEERTE, TEGEN DE BEDENKINGEN VAN DE
VEREENIGDE FACULTEITEN DER RECHTS-
GELEERDHEID EN DER LETTEREN EN WIJS-
BEGEERTE TE VERDEDIGEN OP VRIJDAG
23 DECEMBER 1932, DES NAMIDDAGS 2 UUR
DOOR

JULIUS MARIE PIETERS

GEBOREN TE VLAARDINGEN



H. VEENMAN & ZONEN — WAGENINGEN

49874-6

PER. NEG. R. L.

INHOUD

	Blz.
HOOFDSTUK I	
Het Inlandsch Bestuur op Java en Madoera vóór de ontvoogdingsmaatregelen	1
HOOFDSTUK II	
De ontvoogdingsmaatregelen	15
HOOFDSTUK III	
De praktijk van de zgn. ontvoogding in den engeren zin (eenvoudige overdracht van bevoegdheden)	40
HOOFDSTUK IV	
De praktijk van de zgn. ontvoogding in den ruimeren zin ..	89
HOOFDSTUK V	
Ontvoogding van het Inlandsch Bestuur in de Buitengewesten	121
HOOFDSTUK VI	
Slotbeschouwingen	130
BIJLAGE I	
Staat aangevende de wijzigingen in de administratieve in-deeling	138
BIJLAGE II	
Register van in het Bijblad opgenomen overdrachtsbesluiten	142
BIJLAGE III	
Overzicht van de 76 regentschappen op Java en Madoera (provincie- en residentiegewijs)	146
Literatuuropgave	147
Zaakregister	150
Namenregister	152
Register van Staats- en Bijbladen	155

I

HET INLANDSCH BESTUUR OP JAVA EN MADOERA VÓÓR DE ONTVOOGDINGSMAATREGELEN

Voor eene juiste beoordeeling van de beteekenis van de zgn. ontvoogding van het Inlandsch Bestuur op Java en Madoera en van de daarmee samenhangende wettelijke maatregelen, welke beoogden eene wijziging te brengen in de positie van dat Bestuur, is het onvermijdelijk vooraf na te gaan, welke plaats aan dat Inlandsch Bestuur door de practijk in den loop der jaren was toegewezen. Immers eerst daardoor kan ons duidelijk worden, hoe men zich niet plotseling, doch geleidelijk, genoopt zag tot wijziging van koers, welke in wettelijken vorm voor het eerst uitdrukking kreeg in het Staatsblad van 1918.

Dit Inlandsch Bestuur dan, gesproten uit den boezem van het vroegere vorstenbestuur ¹⁾, nam oudtijds eene zeer voorname plaats in. Werden ook al sommige vorsteninstellingen, zooals het apanagestelsel, door ons weggevaagd, het oude Vorstenlandsche ambtenaarswezen werd overal in stand gehouden. ²⁾ De Compagnie bracht daarin dus geenerlei verandering, gevoelde trouwens ook geene behoefte zich in te laten met de verhouding tusschen hoofden en bevolking, en zoo gold eigenlijk reeds van den allereersten tijd af de pas later als beginsel in het Regeeringsreglement neergelegde regel, de Inlandsche bevolking te laten onder de onmiddellijke leiding van hare eigene hoofden.

Aan deze hoofden werd aanvankelijk voor een goed deel de vrije hand gelaten in het voeren van het bestuur, en van hen werd slechts geëischt eene stipte nakoming van hunne geldelijke en andere verplichtingen jegens de Vereenigde Oostindische Compagnie. Een Europeesch bestuurscorps als tusschenschakel, ter verwezenlijking van een overheidswil, kon in die eerste tijden worden gemist, en zoo vormde de inheemsche maatschappij, on-

¹⁾ Vgl. hiervoor: Mr. C. VAN VOLLENHOVEN, Het adatrecht van Nederlandsch-Indië, 1e deel, blz. 543 e.v.

²⁾ Vgl. hiervoor uitvoeriger: J. H. HESLINGA, Het Inlandsch Bestuur in Indië en zijn reorganisatie, 1920, blz. 78.